

**ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИЯ
ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРЕПОРЪКИТЕ**

от Одитен доклад № 0600101220
за извършен одит на дейността на министъра на земеделието, храните и горите по
упражняване на правата на държавата в държавните предприятия и търговските
дружества с държавно участие в капитала за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата (ЗСП), в изпълнение на т. 4 от Решение № 433 от 10.11.2021 г. и издадена Заповед № ПК-06-01-004 от 07.11.2023 г. на заместник-председател на Сметната палата, е извършена проверка за изпълнението на препоръките по Одитен доклад № 0600101220 за извършен одит на дейността на министъра на земеделието, храните и горите по упражняване на правата на държавата в държавните предприятия и търговските дружества с държавно участие в капитала за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г.

На основание чл. 49, ал. 1 от ЗСП, на министъра на земеделието, храните и горите е изпратен¹ окончателен одитен доклад с 3 препоръки с подпрепоръки към тях или общо 6 препоръки (в т.ч. 5 подпрепоръки) за подобряване дейността по упражняване на правата на държавата в държавните предприятия и търговските дружества с държавно участие в капитала.

На основание чл. 50, ал. 2 от ЗСП, в определения в доклада десетмесечен срок от ръководителя на одитираната организация² не е постъпило уведомление до председателя на Сметната палата за предприетите мерки за изпълнение на дадените препоръки.

С писмо³ по време на извършената проверка, е изискана информация във връзка с предприетите действия по изпълнението на препоръките. Исканата информация е предоставена с писмо, вх. № 04-09-21 от 14.11.2023 г. на министъра на земеделието и храните.

По време на контрола на качеството с писмо, вх. № 04-09-19 от 05.12.2023 г. на директора на дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ (ТДДП) в министерството на земеделието и храните (МЗХ) е представена Заповед № РД09-1229 от 01.12.2023 г. на министъра на земеделието и храните за изменение и допълнение на Вътрешните правила за организацията на дейността на дирекция ТДДП.

Проверката има за цел да се установи съответствието между дадените препоръки в доклада по чл. 48, ал. 1 от ЗСП, получената информация от министъра на земеделието и храните и действително предприетите мерки и извършени действия за изпълнението им.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА

При осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките е установено:

По препоръка № 1. *Да одобри разработени и приети от управителните органи бизнес програми за 3-годишен или 5-годишен период⁴ на „Агроводинвест“ ЕАД, „Врана“ ЕАД, „Земинвест“ ЕАД, „Сортови семена – Елит“ ЕАД, „Агролеспроект“ ЕООД, „Рибни ресурси“ ЕООД и САПИ ЕООД.*

С решения^{5,6} от 01.11.2022 г., 29.05.2023 г., 12.07.2023 г. и 11.09.2023 г. на министъра на земеделието/министъра на земеделието и храните в качеството му на орган, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала, са одобрени бизнес програмите на „Врана“ ЕАД за периода 2021 – 2025 г., „Сортови семена - Елит“ ЕАД за

¹ Писмо изх. № 04-09-19/17.11.2021 г.

² до 13.12.2021 г. – министър на земеделието, храните и горите; до 06.06.2023 г. – министър на земеделието; от 06.06.2023 г. – министър на земеделието и храните

³ с изх. № 04-09-21 от 07.11.2023 г.

⁴ Съгласно изискване на Закона за публичните предприятия и правилника за прилагането му

⁵ на основание чл. 135, ал. 1, т. 1 и чл. 219, ал. 2 във връзка с чл. 221, т. 11 от Търговския закон; чл. 15, ал. 1 и 3, и чл. 17, ал. 2 от Закона за публичните предприятия; чл. 25, т. 1, чл. 26, ал. 1, т. 1 и чл. 57, ал. 6 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия

⁶ по Протоколи №№ РД59-81/01.11.2022 г., РД59-82/01.11.2022 г., РД59-42/29.05.2023 г., РД59-63/12.07.2023 г. и РД59-87/11.09.2023 г.

периода 2022 – 2026 г., „Агролеспроект“ ЕООД за периода 2021 – 2026 г., САПИ ЕООД за периода 2022 – 2026 г. и на „Рибни ресурси“ ЕООД за периода 2023 – 2028 г.

С оглед подобряване на финансовото състояние на „Земинвест“ ЕАД, от дружеството е изготвена и представена⁷ в министерството на земеделието Програма за оздравяване на „Земинвест“ ЕАД. Същата е принципно одобрена за реализация, за което министърът на земеделието е уведомил изпълнителния директор на дружеството с писмо⁸ от 21.06.2023 г.

През периода от 25.08.2020 г. до 15.06.2023 г. са извършвани множество промени⁹ в състава на Съвета на директорите (СД) на „Агроводинвест“ ЕАД, като по информация от МЗХ към момента на извършване на проверката, от член на СД на дружеството е подадена молба за освобождаване от заеманата от него позиция. Тези обстоятелства са изтъкнати като причина към настоящ момент да не е представена пред министъра на земеделието и храните бизнес програма за одобрение.¹⁰

Препоръка 1 е изпълнена частично.

По препоръка № 2. *Във вътрешните правила за организацията и дейността на дирекция ТДДП в МЗХГ да се регламентират:*

2.1. Условия и критерии за мотивирано определяне и продължаване на срока за завършване на ликвидацията.

Със Заповед № РД09-1229 от 01.12.2023 г. на министъра на земеделието и храните са извършени изменения и допълнения във Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП в МЗХ, като е регламентирано¹¹, че отговорният служител от отдел „Търговски дружества“ в дирекцията проверява за условия и критерии за мотивирано определяне и продължаване на срока, в който трябва да завърши ликвидацията. Конкретизирано е, че в срок до един месец преди изтичане на определения и вписан в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, срок на ликвидация се изисква¹² от ликвидатора на съответното публично предприятие, да представи в министерството доклад, който съдържа най-малко информация за: извършени дейности в процедурата по ликвидация; неосребрено имущество на дружеството; непогасени задължения и несъбрани вземания; съдебни дела, по които дружеството е страна; причините и обстоятелствата за неспазване на определения срок за приключване на ликвидацията. Постъпилият доклад се разпределя на съответния отговорен служител, който извършва анализ на предоставената информация и наличието на предпоставки за продължаване на срока на ликвидация. Обект на анализ са и причините и обстоятелствата за неспазване на срока за приключване на ликвидацията, както и тези довели до продължаването му, с цел осигуряване на обоснована продължителност и своевременно приключване на процедурите по ликвидация и предприемане на адекватни коригиращи действия. Регламентирано е, че в случай, че не са изпълнени необходимите условия за приключване на процедурата по ликвидация - има неудовлетворени кредитори и/или неосребрено имущество; съществуващи и неотписани задължения и вземания, включително и от задгранична дейност на дружеството; извършвани одити от Сметната палата; финансови инспекции от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция или одити от дирекция „Вътрешен одит“ в МЗХ; досъдебни производства и съдебни дела, по които дружеството е страна, отговорният служител изготвя мотивиран доклад до министъра и проект на решение за продължаване на срока, в който да приключи

⁷ Писма рег. индекс 70-1865/06.04.2022 г. и 70-1865/10.06.2022 г.

⁸ Писмо рег. индекс 70-1865/21.06.2022 г.

⁹ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=121758166>

¹⁰ Одитни доказателства № 1 и № 2

¹¹ чл. 7, ал. 2, т. 8 от Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП в МЗХГ, утвърдени със Заповед № РД-09-647/12.08.2020 г.

¹² с официално писмо

ликвидацията на дружеството. Едновременно с проекта на протокол за продължаване на срока на ликвидация, отговорният служител изготвя и проект на допълнително споразумение за продължаване на срока на договора, сключен с ликвидатора или изготвя нов договор за възлагане на ликвидацията.¹³

Препоръка 2.1. е изпълнена.

2.2. Упражняване на мониторинг върху дейността на ликвидатора, включително за установяване на причините и обстоятелствата при неспазване на срока за приключване на ликвидацията и довели до продължаването му, с цел осигуряване на своевременно приключване на процедурите по ликвидация и предприемане на адекватни коригиращи действия.

С приетите на 01.12.2023 г. от министъра на земеделието и храните изменения и допълнения във Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП¹⁴ е регламентирано съответният отговорен служител от отдел „Търговски дружества“ в дирекция ТДДП да¹⁵:

а) наблюдава процедурата по ликвидация на дружествата, включително работата и дейността на ликвидатора на база на периодично постъпили отчети, справки, доклади и други документи, като докладва писмено и устно на началника на отдела и на директора на дирекцията;

б) изготвя писма, с които се изисква от ликвидатора да представя:

ба) до последния ден на всеки месец - доклад за извършената от него през съответния месец дейност; детайлизирани справки за всички извършени разходи с натрупване и за съответния месец, с посочване на съответните суми и контрагенти; актуална информация за осребреното, съответно неосребреното имущество на дружеството, както и актуална информация за обявени търгове за продажба на имущество;

бб) информация за нетната експозиция на дружеството, съгласно чл. 28, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия;

бв) ежемесечни отчети с натрупване от началото на съответната година и годишни финансови отчети, включително и информация и справки за степента на удовлетворяване на задълженията към кредиторите и оставащите за разплащане такива;

бг) до края на срока, посочен в договора да състави краен ликвидационен (приключителен) баланс на ликвидацията след удовлетворяване на кредиторите или предложение за откриване на производство по несъстоятелност на дружеството, които да представи на министъра;

в) изготвя мотивирано становище от името на ресорния заместник-министър или директора на дирекцията, с предложение за отстраняването им или за предприемане на други действия, при констатирани пропуски, забавяне или нарушения в действията на ликвидаторите.¹⁶

Препоръка 2.2. е изпълнена.

По препоръка № 3. Да се въведат контролни дейности, които гарантират:

3.1. Назначаване на комисии при провеждането на конкурси за стопанисване и ползването на дивеча и за извършване на съвместна дейност по чл. 9 от ЗЛОД в нормативно определения срок.

Съгласно Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД), съставът на комисиите¹⁷, назначени от министъра на земеделието и храните за разглеждане на офертите за сключване

¹³ Одитно доказателство № 3

¹⁴ Заповед № РД09-1229 от 01.12.2023 г.

¹⁵ чл. 7, ал. 2, т. 8 от Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП, утвърдени със Заповед № РД-09-647/12.08.2020 г.

¹⁶ Одитно доказателство № 3

¹⁷ чл. 9, ал. 23 и чл. 36д, ал. 1 от ЗЛОД

на договори за стопанисване и ползването на дивеча¹⁸ и договори за съвместна дейност¹⁹ се обявява в деня, определен за разглеждане и оценяване на предложенията.²⁰

С цел подобряване на контрола по прилагането на нормативно определените срокове при обявяването, провеждането и финализирането на конкурси по реда на чл. 9 и чл. 36 от ЗЛОД от дирекция ТДДП е изготвено и изпратено до директорите на държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите (ДП по чл. 163 от ЗГ) писмо № 17-180 от 14.11.2023 г. с указание за прилагане на определен ред при обявяването на съставите на комисиите при провеждане на конкурсите за стопанисване и ползването на дивеча и за извършване на съвместни дейности по чл. 9 от ЗЛОД.

Съгласно определения ред, ДП по чл. 163 от ЗГ, иницирали предложения за провеждане на конкурси за съвместно извършване на дейностите по чл. 9 от ЗЛОД, представят в срок от 5 работни от получаване на заповедта на министъра на земеделието и храните за откриване на конкурса, имената на членовете на комисията, която ще проведе конкурса. При получаване на заповедта на министъра на земеделието и храните за назначаване на комисията по чл. 9, ал. 23 от ЗЛОД, директорите на ДП по чл. 163 от ЗГ следва да осигурят гарантиране на поверителността на състава ѝ до деня, определен за разглеждане и оценяване на предложенията. Съставът на комисията следва да се съобщава от директорите на държавните предприятия на членовете ѝ в деня за разглеждане и оценяване на предложенията. В писмото е посочено, също че комисията за провеждане на конкурса по реда на чл. 36 от ЗЛОД (за стопанисване и ползване на дивеча) се назначава от директора на ДП по чл. 163 от ЗГ в деня, определен за разглеждане и оценяване на предложенията и се съобщава на членовете на комисията в същия ден.

С приетите на 01.12.2023 г. от министъра на земеделието и храните изменения и допълнения във Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП²¹ към една от основните функции на отдел „Държавни горски предприятия“, а именно - подпомагане на министъра при упражняване на правомощията му за провеждане на конкурси за съвместно извършване на дейностите по чл. 9, ал. 9, т. 1 – 6 от ЗЛОД на територията на държавните ловни стопанства, както и при провеждане на конкурси за предоставяне на стопанисването и ползването на дивеча в дивечовъдните участъци²², е определена контролна дейност за спазването на законово регламентираните срокове, като е конкретизирано, че съответният отговорен служител:

а) изпраща писмо до директора на съответното държавно предприятие с пълната документация за провеждане на конкурс в срок не по-късно от 3 работни дни от крайната дата за публикуване на обявата за откриване на конкурса, включително и чрез електронна поща; в писмото към документацията на конкурса изрично се напомня за спазване на регламентираните срокове с писмо с рег. индекс 17-180/14.11.2023 г. на МЗХ;

б) изисква в деня на провеждане на конкурс за съвместно извършване на дейностите по чл. 9, ал. 9, т. 1 – 6, както и на конкурс за стопанисване и ползване на дивеча в дивечовъдните участъци от съответното държавно предприятие, да представи електронно копие на издадената от директора на предприятието заповед за определяне на състава на комисията за разглеждане и оценяване на предложенията.²³

Препоръка 3.1. е изпълнена.

3.2. Обявяване на резултатите от конкурсите и сключването на договорите за предоставяне на стопанисването и ползването на дивеча в законоустановения срок.

¹⁸ чл. 36г, ал. 5 от ЗЛОД

¹⁹ чл. 9, ал. 22 от ЗЛОД

²⁰ чл. 9, ал. 24 и 36д, ал. 3 от ЗЛОД

²¹ Заповед № РД09-1229 от 01.12.2023 г.

²² чл. 7, ал. 4, т. 1, б. „ж“ от Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП в МЗХГ, утвърдени със Заповед № РД09-647/12.08.2020 г.

²³ Одитни доказателства № 3 и № 4

С цел подобряване на контрола по прилагането на нормативно определените срокове при обявяването на резултатите от конкурсите и сключването на договорите за предоставяне на стопанисването и ползването на дивеча по реда на чл. 36 от ЗЛОД от дирекция ТДДП е изготвено и изпратено до директорите на ДП по чл. 163 от ЗГ писмо № 17-180 от 14.11.2023 г. с указание за прилагане на определен ред при обявяване на резултатите от конкурсите и сключването на договорите.

Съгласно определения ред, директорите на държавните предприятия следва да представят на министъра на земеделието и храните подписан протокол от работата на комисията, придружен с цялата документация, събрана в хода на провеждане на конкурса в срок от три работни дни, считано от крайната дата на изготвянето му. Указано е документите да се изпращат по куриер с цел съкращаване на срока на получаването им в министерството.

Съгласно т. 6 от писмото²⁴ директорите на ДП по чл. 163 от ЗГ следва да изпратят копие от сключените договори в дирекция ТДДП в едноседмичен срок от сключването им.

С извършените на 01.12.2023 г. от министъра на земеделието и храните изменения и допълнения във Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП²⁵ е регламентирано, че съответният отговорен служител изготвя и представя в срок от 3 работни дни от постъпване в дирекцията на протокол за работата на комисията и документация от проведен конкурс в автоматизираната информационна система за управление на документооборота в министерството проект на доклад и проект на заповед за обявяване на резултатите от класирането, като отбелязва в коментар крайният срок, до който следва да бъде подписан проекта на заповед от министъра на земеделието и храните, при спазване на изискването на чл. 9, ал. 31, респ. чл. 36к, ал. 1 от ЗЛОД.²⁶

Препоръка 3.2. е изпълнена.

3.3. Внасянето на сумите от разпределената печалба в полза на държавата в нормативно определения срок.

С приетите на 01.12.2023 г. от министъра на земеделието и храните изменения и допълнения във Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП е регламентирана контролна дейност, съгласно която служителите²⁷, отговорни за подготовката на документите за одобряване/приемане на годишните финансови отчети:

а) изготвят писмо, с което изпращат на изпълнителните директори/управители акта на Министерския съвет за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата от държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала, което се изпраща и по електронната поща;

б) най-малко в седемдневен срок преди изтичане на срока, определен от Министерския съвет, изготвят напомнително писмо, което се изпраща (в т.ч. и по електронната поща) на изпълнителните директори/управители за внасяне на отчисленията от печалбата в полза на държавата, като се изисква и представяне на копие от документа, доказващ извършеното плащане.

Допълнена е също една от основните функции на отдел „Държавни горски предприятия“²⁸ като е регламентирано, че от отдела се изготвят проекти на заповеди за разпределяне на отчетената печалба след данъчно облагане за съответната година и се контролира внасянето на отчисления от печалбата в полза на държавата в определения с

²⁴ № 17-180 от 14.11.2023 г.

²⁵ чл. 7, ал. 4, т. 1, б. „ж“ от Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП в МЗХГ, утвърдени със Заповед № РД09-647/12.08.2020 г.

²⁶ Одитни доказателства № 3 и № 4

²⁷ чл. 7, ал. 2, т. 4 от Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“ в МЗХГ, утвърдени със Заповед № РД09-647/12.08.2020 г.

²⁸ чл. 7, ал. 4, т. 4 от Вътрешните правила за организация на дейността на дирекция ТДДП в МЗХГ, утвърдени със Заповед № РД09-647/12.08.2020 г.

разпореждането на Министерския съвет срок. За целта от отговорния служител се изпраща до директорите на държавните предприятия електронно копие от съответното разпореждане на Министерски съвет в деня на неговото получаване в дирекция ТДДП, както и напомнително писмо по електронен път минимум един работен ден преди изтичане на определения с разпореждането срок.²⁹

Препоръка 3.3. е изпълнена.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Осъществената проверка за изпълнението на препоръките по Одитен доклад № 0600101220 за извършен одит на дейността на министъра на земеделието, храните и горите по упражняване на правата на държавата в държавните предприятия и търговските дружества с държавно участие в капитала за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2019 г., показва, че са предприети мерки за изпълнението на всички дадени препоръки.

От общо дадените 6 препоръки (в т.ч. 5 подпрепоръки), 5 препоръки са изпълнени и 1 препоръка е изпълнена частично.

Докладът за резултатите от проверката за изпълнението на препоръките е изготвен на основание чл. 50, ал. 1 от ЗСП, в съответствие с Наръчника за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитната дейност на Сметната палата, т. 4 от Решение № 433/10.11.2021 г. на Сметната палата и Заповед № ПК-06-01-004/07.11.2023 г. на заместник-председател на Сметната палата.

Докладът за резултатите от проверката за изпълнението на препоръките е приет на основание чл. 50, ал. 1 от ЗСП с Решение № 604 на Сметната палата от 19.12.2023 г.

²⁹ Одитно доказателство № 3

ОПИС

на одитите доказателства към доклада за резултатите от осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките по Одитен доклад 0600101220

№	Одитно доказателство	Брой страници
1	2	3
1.	Писмо вх. № 04-09-21/07.11.2023 г. от ръководителя на екипа до министъра на земеделието и храните с искане на документи и информация, удостоверяващи предприетите мерки и степента на изпълнение на дадените в одитен доклад № 0600101220 препоръки; Писмо вх. № 04-09-21/14.11.2023 г. отговор от министъра на земеделието и храните и приложение – Таблица за резултатите от изпълнението на препоръките; Декларация за идентичност на данни, на електронен носител	1 бр. CD
2.	Протокол № РД59-42/29.05.2023 г. на министъра на земеделието за одобряване на бизнес програмата на „Агролеспроект“ ЕООД; Протокол № РД59-81/01.11.2022 г. на министъра на земеделието за одобряване на бизнес програмата на „Врана“ ЕАД; Протокол № РД59-87/11.09.2023 г. на министъра на земеделието и храните за одобряване на бизнес програмата на „Рибни ресурси“ ЕООД; Протокол № РД59-63/12.07.2023 г. на министъра на земеделието и храните за одобряване на бизнес програмата на „САПИ“ ЕООД; Протокол № РД59-82/01.11.2022 г. на министъра на земеделието за одобряване на бизнес програмата на „Сортови семена - Елит“ ЕАД; Писмо с рег. индекс 70-1865/21.06.2022 г. от министъра на земеделието за одобряване на Програма за оздравяване на „Земинвест“ ЕАД, на електронен носител	
3.	Вътрешни правила за организацията на дейността на дирекция ТДДП в МЗХ, утвърдени със Заповед № РД09-647/12.08.2020 г. на министъра на земеделието, храните и горите; Проект на заповед за изменение и допълнение на вътрешните правила за организацията на дейността на дирекция ТДДП в МЗХ от 15.11.2023 г.; Проект на заповед за изменение и допълнение на вътрешните правила за организацията на дейността на дирекция ТДДП в МЗХ от 27.11.2023 г., на електронен носител Писмо вх. № 04-09-19 от 05.12.2023 г. на директора на дирекция ТДДП в МЗХ с приложена Заповед № РД09-1229 от 01.12.2023 г. на министъра на земеделието и храните за изменение и допълнение на Вътрешните правила за организацията на дейността на дирекция ТДДП, на хартиен носител	9
4.	Писмо рег. индекс на МЗХ 17-180/14.11.2023 г. от директора дирекция ТДДП в МЗХ до директорите на ДП по чл. 163 от ЗГ, на електронен носител	